

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, dnia 03.08. 2017 roku

PS-V.431.1.1.2017

**Pani
Halina Chabowska-Pędrak
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Markusach**

82-325 Markusy 81

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Markusach (82-325 Markusy 81; REGON 002794984; NIP 578-10-68-566).
(akta kontroli str. 1-2)

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Markusach nadzorowała:

- **Pani Halina Chabowska-Pędrak**, która od dnia 24 maja 1990 roku zatrudniona jest na stanowisku Kierownika tego Ośrodka.
(akta kontroli str. 3-7)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- **Zdzisław Jankowski** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu - przewodniczący zespołu kontrolnego;
  - legitymacja służbowa nr 6/2015 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
  - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego - z dnia 15 maja 2017 roku nr FK-VI.0030.397.2017 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Markusach;
(akta kontroli str. 8-9)
- **Eliza Latkowska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu:
  - legitymacja służbowa nr 20/2013 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
  - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 15 maja 2017 roku nr FK-VI.0030.398.2017 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Markusach.
(akta kontroli str. 10-11)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 1 czerwca 2017 roku do 8 czerwca 2017 roku (z przerwą w dniu 2 czerwca 2017 roku). Odnotowano ją - pod pozycją 3/2017 – w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Markusach. (akta kontroli str.12)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres od 1 kwietnia 2016 roku do dnia rozpoczęcia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz.525 ze zm.) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Markusach – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie z uchybieniami.**

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie analizy sprawozdań Rb-50 – wydatki (IV kwartał 2016 roku oraz I kwartał 2017 roku), a także na podstawie informacji otrzymanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Markusach dokonano następujących ustaleń:

1. W okresie od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 31 marca 2017 roku na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wydatkowano kwotę 3.900.305,48 zł, w tym na:
  - świadczenia wychowawcze - kwotę 3.834.608,70 zł;
  - wdrożenie ustawy - kwotę 12.099,00 zł;
  - obsługę wypłaty świadczeń - kwotę 53.597,78 zł.
2. Na podstawie informacji uzyskanych z jednostki kontrolowanej ustalono, że w okresie od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 31 marca 2017 roku na wdrożenie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz na obsługę realizacji zadań z zakresu świadczeń wychowawczych nie przeznaczono środków własnych.

(akta kontroli str. 58-63)

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Wiejska Gmina Markusy liczy około 4.160 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w gminie tej jest Wójt Gminy Markusy.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci organy gminy (do dnia 1 kwietnia 2016 roku) miały wyznaczyć lub utworzyć jednostki organizacyjne do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

Działania kontrolne wykazały, że **Wójt Gminy Markusy** - Zarządzeniem Nr 11/2016 z dnia 8 marca 2016 roku - **wyznaczył do realizacji zadań** określonych ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Markusach.**

(akta kontroli str.13; 55)

Decyzje z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wydawane były na podstawie upoważnienia udzielonego przez Wójta Gminy Markusy.

Na dzień rozpoczęcia kontroli GOPS w Markusach wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Markusach* nadanego Uchwałą Nr V/29/2011 Rady Gminy w Markusach z dnia 28 czerwca 2011 roku - zmienionego Uchwałą Rady Gminy w Markusach Nr VI/57/2012 z dnia 30 sierpnia 2012 roku.

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Statut* jednostki kontrolowanej w § 1 w ust. 2 stanowił, że „(...) Ośrodek realizuje zadania na podstawie: (...) 5) innych ustaw, z których wynikają zadania gminy: własne oraz zlecone z zakresu administracji rządowej (...)”. Natomiast w § 4 w ust. 2 analizowanego *Statutu* umieszczono regulację, z której wynika, że „(...) 2. W sprawach zleconych gminie z zakresu administracji rządowej nadzór nad działalnością Ośrodka sprawuje Wojewoda Warmińsko-Mazurski (...)”.

(akta kontroli str. 14-22)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Markusach* ustalony Zarządzeniem Nr 1/2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Markusach z dnia 3 kwietnia 2017 roku. Po dokonanej analizie tego dokumentu kontrolujący stwierdzili, że obowiązujący *Regulamin Organizacyjny* był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 23-39)

Zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie obowiązujących przepisów prawa w zakresie pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W myśl art. 10 ust. 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – prowadzenie postępowania w sprawach świadczeń wychowawczych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Ośrodek był przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą, co nie zakłócało wykonywania w jednostce kontrolowanej zadań z zakresu pomocy społecznej.

Według stanu na dzień rozpoczęcia kontroli, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Markusach utworzone zostało stanowisko pracy zajmujące się wyłącznie realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W dniu rozpoczęcia kontroli podinspektor do spraw świadczenia wychowawczego – realizujący zadania objęte kontrolą - posiadał zakres czynności zawierający zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W trakcie działań kontrolnych ustalono, że pracownik ten - zajmujący się od 15 marca 2016 roku wdrażaniem, a następnie realizacją ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – nie posiadał pisemnego upoważnienia Wójta Gminy Markusy do prowadzenia postępowania w sprawach świadczenia wychowawczego. W związku z powyższym, Wójt Gminy Markusy w dniu 6 czerwca 2017 roku złożył w tej sprawie pisemne oświadczenie.

(akta kontroli str. 42)

Z oświadczenia tego wynika, że przez niedopatrzenie nie zostało pracownikowi wydane upoważnienie. Niemniej jednak podinspektor do spraw świadczenia wychowawczego zatrudniony w GOPS w Markusach od dnia 15 marca 2016 roku realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci za wiedzą i zgodą Wójta Gminy Markusy.

W celu naprawienia zaistniałej sytuacji – w czasie trwających działań kontrolnych (tj. w dniu 1 czerwca 2017 roku) - Wójt Gminy Markusy (na podstawie art. 10 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy) udzielił pracownikowi realizującemu zadania z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci pisemnego upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczenia wychowawczego. Kserokopię tego upoważnienia włączono do akt kontroli.
(akta kontroli str. 40-43)

Ustalono również, że upoważnienie organu właściwego do prowadzenia postępowania w sprawie świadczenia wychowawczego zostało udzielone przez Wójta Gminy Markusy – na okres od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 30 czerwca 2016 roku - dwóm pracownikom GOPS. Od początku kwietnia do końca czerwca wspomagali oni pracownika merytorycznego w realizacji zadań wynikających z - nowo wprowadzanej - ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
(akta kontroli str.44-48)

Kierownik Ośrodka posiadał upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego oraz do wydawania w tym zakresie decyzji. Jego zadania określone zostały w *Statucie i Regulaminie Organizacyjnym* GOPS.
(akta kontroli str. 6-7; 20, 29-30, 32)

W okresie objętym kontrolą pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Markusach - wykonujący zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie jego stanu wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych mu zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały przedstawione kontrolującym certyfikaty.
(akta kontroli str.49-53)

W trakcie kontroli ustalono, że pracownik realizujący zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci miał dobre warunki pracy. Pomieszczenie biurowe, które zajmował znajdowało się w gmachu Urzędu Gminy w Markusach. Zostało ono wyposażone w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. W pomieszczeniu tym wygospodarowano kącik dla interesantów (wyposażony w stół i krzesła oraz w zabawki dla dzieci przychodzących z rodzicami). Dokumentacja z zakresu kontrolowanych spraw była prawidłowo przechowywana. Budynek Urzędu Gminy posiadał podjazd dla osób niepełnosprawnych, lecz wewnątrz budynku nie usunięto barier architektonicznych, co powodowało utrudnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo. W przypadku, gdy wystąpiła potrzeba załatwienia sprawy osoby niepełnosprawnej ruchowo pracownik realizujący zadania objęte kontrolą przyjmował ją w przestronnym holu gmachu Urzędu Gminy – w miejscu przeznaczonym dla interesantów.
(akta kontroli str. 54-57)

Podmiot realizujący zadania w zakresie świadczenia wychowawczego - zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - może przetwarzać, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, dane osobowe osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze oraz członków jej rodziny.

Podczas działań kontrolnych prowadzonych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Markusach, zespołowi kontrolnemu przedstawiono dokument potwierdzający zarejestrowanie przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych - zbioru danych o nazwie: „PROGRAM 500+, POSTĘPOWANIE O PRYZNANIE PRAWA DO ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO”.
(akta kontroli str. 64-65)

Osobom przeprowadzającym kontrolę okazano umowy licencyjne (na okres od 1 kwietnia 2016 roku do 31 grudnia 2017 roku) na udostępnienie licencji na korzystanie z oprogramowania do obsługi Świadczeń Wychowawczych (SW) zawarte ze Spółką Akcyjną Sygnity mającą swoją siedzibę w Warszawie.

Ustalono, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Markusach pracownik merytoryczny posługiwał się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.
(akta kontroli str.66-67)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

- Na podstawie sprawozdania „*Realizacja Programu Rodzina 500+ w 2016 r. (stan na koniec grudnia)*” oraz miesięcznych sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego za miesiąc styczeń, luty, marzec 2017 roku sporządzanych w jednostce kontrolowanej ustalono, że w okresie od 1 kwietnia 2016 roku do 31 marca 2017 roku:
  - **złożono 438 wniosków** o ustalenie prawa do świadczeń wychowawczych, w tym 21 wniosków drogą elektroniczną;
  - **wydano 418 decyzji** w sprawie ustalenia prawa do świadczeń wychowawczych.

W marcu 2017 roku **wypłacono 662 świadczenia wychowawcze** (pobierało je **390 rodzin**).
(akta kontroli str.68-82)

Ponadto ustalono - na podstawie informacji otrzymanych z jednostki kontrolowanej - że do dnia 31 maja 2017 roku zakończono wydaniem decyzji administracyjnych:

- **9** postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia dalszego posiadania uprawnień do pobierania świadczeń wychowawczych - po uzyskaniu dochodu przez członka rodziny lub po zmianie składu rodziny;
- **1** postępowanie administracyjne w sprawie zamiany wypłaty świadczeń z formy pieniężnej na formę rzeczową lub na opłacenie usług.
(akta kontroli str. 83-87)

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Markusach uzyskał **86 informacji o zmianie sytuacji dochodowej i rodzinnej** osób pobierających świadczenie wychowawcze (w tym **2 informacje** zostały **pozyskane we własnym zakresie**).

Na dzień rozpoczęcia kontroli wszystkie otrzymane informacje były rejestrowane w systemie SYGNITY.
(akta kontroli str. 225)

Ustalono, że we wszystkich przypadkach weryfikowano dalsze posiadanie uprawnień do pobierania świadczenia wychowawczego, w tym:

- w przypadku utraty uprawnień (**9 spraw**) – wszczynano z urzędu (lub w trybie art. 155 Kpa) postępowanie administracyjne w sprawie uchylecia w całości lub w części decyzji ustalającej prawo do świadczenia wychowawczego (art. 27 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci);
- w przypadku posiadania uprawnień do dalszego pobierania świadczenia wychowawczego odstąpiono od wszczęcia postępowania – do akt wpinano dokument potwierdzający uzyskanie dochodu oraz wydruk aktualnego dochodu rodziny; nie we wszystkich przypadkach strona była informowana w sposób udokumentowany o wynikach przeprowadzonej weryfikacji w zakresie dalszego posiadania uprawnień do pobierania świadczenia wychowawczego.

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Markusach skontrolowano 35 losowo wybranych akt świadczeniobiorców, w których prowadzono 42 postępowania administracyjne - zakończone wydaniem decyzji - związane z realizacją ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Losowy dobór próby badawczej dokonany został spośród wszystkich postępowań administracyjnych związanych z realizacją ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Markusach w okresie objętym kontrolą (z uwzględnieniem decyzji odmownych oraz postępowania w sprawie zamiany wypłaty świadczenia z formy pieniężnej na formę rzeczową lub na opłacenie usług).

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

(akta kontroli str. 88; 145; 227-238)

Kontroli i analizie poddano:

- **24 sprawy** związane z przyznaniem świadczenia wychowawczego na pierwsze oraz na drugie i kolejne dziecko, w których prowadzono **24 postępowania administracyjne**, w tym:
  - 10 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko (z uwzględnieniem ustawowo określonego kryterium dochodowego);
(akta kontroli str.89; 95-141)
  - 11 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko (bez kryterium dochodowego);
(akta kontroli str.144, 146-189)
  - 3 postępowania zakończone wydaniem decyzji administracyjnych odmawiających prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko; w jednym przypadku wnioskodawca złożył odwołanie od wydanej decyzji administracyjnej (SKO utrzymało orzeczenie organu I instancji w mocy, a WSA oddalił złożoną przez wnioskodawcę skargę);
(akta kontroli str. 89-94; 142-143)
- **6 spraw** związanych z ustaleniem dalszego posiadania uprawnień do świadczenia wychowawczego w związku z wystąpieniem zmian mających wpływ na prawo do świadczenia (m.in. zmiana sytuacji dochodowej rodziny; zmiana składu rodziny; wystąpienie zdarzeń wyszczególnionych w art. 8 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci), w których prowadzono **12 postępowań administracyjnych**, w tym:
  - 6 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających prawo do świadczeń wychowawczych;
(akta kontroli str. 190-212)
  - 6 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych uchylających posiadane uprawnienia do świadczenia wychowawczego;
(akta kontroli str. 190; 213-220)
- **w 4 sprawach** poddano kontroli **zasadność odstąpienia od wszczęcia postępowania** w sprawie zmiany bądź uchylenia decyzji administracyjnej przyznającej uprawnienia do świadczenia wychowawczego z uwagi na uzyskanie dochodu lub z uwagi na zmianę składu rodziny - w sytuacji, gdy dokonana przez pracownika analiza otrzymanych informacji w sprawie uzyskania dochodu lub zmiany składu rodziny wykazała dalsze posiadanie uprawnień do pobierania świadczenia – w sprawach tych **prowadzono 4 postępowania administracyjne** dotyczące przyznania świadczeń wychowawczych;
(akta kontroli str.190; 213-220)

- **1 sprawa** związana ze zmianą wypłaty świadczenia z formy pieniężnej na formę rzeczową lub na opłacenie usług, w której prowadzono **2 postępowania administracyjne** w tym:
  - 1 postępowanie zakończone wydaniem decyzji administracyjnej ustalającej uprawnienia do świadczenia wychowawczego;
  - 1 postępowanie w sprawie zamiany wypłaty świadczeń z formy pieniężnej na formę rzeczową lub na opłacenie usług zakończone wydaniem decyzji administracyjnej umarzającej postępowanie administracyjne.
(akta kontroli str. 221-224)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

III. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Markusach nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Wynikało to z - przedstawionego kontrolującym - rejestru skarg prowadzonego w jednostce kontrolowanej oraz z informacji w tym zakresie złożonej przez Kierownika Ośrodka.
(akta kontroli str. 226)

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

➤ uchybiecie mające wpływ na kontrolowaną działalność, tj.

- W **1** przypadku, co stanowiło **2,38%** ogółu poddanych analizie postępowań administracyjnych - nie zachowując ustawowych zasad obliczania dochodu - bezzasadnie uchylono decyzję administracyjną przyznającą świadczenie wychowawcze.
W prowadzonym w GOPS w Markusach postępowaniu administracyjnym - zakończonym wydaniem decyzji nr GOPS.4608.2.000453.2017 z dnia 12 kwietnia 2017 roku uchylającej posiadane uprawnienia do świadczenia wychowawczego - **podczas obliczania kryterium dochodowego rodziny** (po uzyskaniu dochodu – świadczenie rodzicielskie) **nie uwzględniono kosztów uzyskania przychodu członka rodziny osiągniętego w 2016 roku** pomniejszającego osiągnięty dochód. Ustalona kwota - błędnie zweryfikowanego dochodu - wyniosła 819,10 zł w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Po uwzględnieniu kosztów uzyskania przychodu faktyczny dochód czteroosobowej rodziny był niższy niż 800,00 zł na osobę w rodzinie - czyli nie przekraczał ustawowego kryterium dochodowego. Z tego wynika, że strona – w dalszym ciągu - posiadała uprawnienia do pobierania świadczenia, a uchylenie decyzji ustalającej prawo do świadczenia wychowawczego w tej sytuacji było bezzasadne.
(akta kontroli str. 196-204)

Skutek ustalonego uchybienia

Skutkiem ustalonego uchybienia jest pozbawienie świadczeniobiorcy prawa do świadczenia wychowawczego od dnia 1 kwietnia 2017 roku.

➤ uchybiecia nie mające wpływu na kontrolowaną działalność, tj.

- Przy ustalaniu uprawnienia do pobierania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko - w uzasadnieniach decyzji przyznających prawo do tego świadczenia - nie wyszczególniano faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu w przeliczeniu na osobę w rodzinie (ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego).

Nie spełniano więc wymogu określonego w art. 107 § 3 Kpa stanowiącego, że uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione oraz dowody, na których się oparł.

Skutek ustalonych uchybień

Powyższe uchybienie – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowało negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

- W 6 przypadkach, w prowadzonych postępowaniach administracyjnych, przy obliczaniu dochodu rodziny nie uwzględniono kosztów uzyskania przychodu (dotyczyło to dochodu uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego lub dochodu uzyskanego po tym roku), tj.
  - w 3 postępowaniach administracyjnych kończących się wydaniem, niżej wymienionych, decyzji przyznających uprawnienia do świadczenia wychowawczego: GOPS.4608.2.000362.2016; GOPS.4608.2.000424.2017; GOPS.4608.2.000405.2016;
  - w 1 postępowaniu administracyjnym kończącym się wydaniem decyzji nr GOPS.4608.2.000372.2016 - odmawiającej prawa do świadczenia wychowawczego;
  - w 1 postępowaniu administracyjnym kończącym się wydaniem decyzji nr GOPS.4608.2.000438.2016 uchylającej posiadane uprawnienia do świadczenia wychowawczego;
  - w 1 postępowaniu dotyczącym weryfikacji posiadania uprawnień do świadczenia wychowawczego uzyskanych na podstawie decyzji nr GOPS.4608.2.000341.2016 przyznającej to świadczenie.

Skutek ustalonych uchybień

Powyższe uchybienia – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

- W 2 przypadkach – z powodu uzyskania dochodu w trakcie trwającego okresu świadczeniowego – po dokonanej weryfikacji uprawnień do pobierania świadczeń wychowawczych przyznanych decyzjami nr GOPS.4608.2000236.2016 i nr GOPS.4608.000273.2016 nie poinformowano strony w sposób udokumentowany o wynikach przeprowadzonej weryfikacji.

Skutek ustalonych uchybień

Powyższe uchybienia – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowało negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

- W 32 postępowaniach administracyjnych zakończonych przyznaniem świadczenia wychowawczego - co stanowiło 100% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych w zakresie ustalenia uprawnień do świadczeń wychowawczych - świadczeniobiorcy (32 osoby, którym przyznano świadczenie wychowawcze) – nie byli w sposób udokumentowany informowani o wszystkich zdarzeniach (przypadkach) powodujących powstawanie nienależnie pobranych świadczeń.
(akta kontroli str. 95-141,146-189,191-219,222-23)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

W związku z powstaniem powyższego uchybienia wskazać należy, że niestosowanie jasnych i wyczerpujących pouczeń może prowadzić do braku wiedzy świadczeniobiorcy w zakresie przypadków powodujących nienależnie pobrane świadczenia, a tym samym może wpływać na pobieranie świadczeń wychowawczych w sytuacji, gdy stają się one nienależne.

Przyczyny powstania stwierdzonych uchybień:

1. nienależyty nadzór Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Markusach nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą;
2. niejednolite postrzeganie obowiązku wynikającego z art. 9 Kpa oraz z art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w przedmiocie należytego i wyczerpującego informowania stron postępowania administracyjnego o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie praw i obowiązków uczestników tego postępowania.
3. niepoprawne interpretowanie art. 3 pkt 1 ppkt a ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1518 z późn. zm.) odnoszącego się do dochodu oznaczającego – po odliczeniu kwot alimentów na rzecz innych osób – „ (...) a) *przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30 b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2012 r., poz. 361 z późn. zm.), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne, (...)*”.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Dokonanie weryfikacji postępowania administracyjnego - zakończone wydaniem decyzji nr GOPS.4608.2.000453.2017 z dnia 12 kwietnia 2017 roku - w zakresie ustalenia dochodu (z uwzględnieniem kosztów uzyskania przychodu członka rodziny osiągniętego w 2016 roku - pomniejszającego osiągnięty dochód) oraz podjęcie stosownych działań zmierzających do ustalenia świadczeniobiorcy prawa do świadczenia wychowawczego przysługującego mu od 1 kwietnia 2017 roku.
2. Przestrzeganie wymogów określonych w art. 107 § 3 Kpa w zakresie wskazywania w uzasadnieniu decyzji ustalających uprawnienia do pobierania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu - w przeliczeniu na osobę w rodzinie - ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego.
3. Zachowanie – w prowadzonych postępowaniach administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń wychowawczych – określonych w przepisach prawa zasad obliczania dochodu, a w szczególności uwzględnianie kosztu uzyskania przychodu pomniejszającego dochód.
4. Informowanie świadczeniobiorców – w sposób udokumentowany – o wynikach przeprowadzonej weryfikacji dochodu w przypadkach jego uzyskania w trakcie trwającego okresu świadczeniowego, na który przyznane zostało uprawnienie do świadczenia wychowawczego.
5. Pouczanie świadczeniobiorców w sposób udokumentowany, jasny i wyczerpujący o przypadkach (zdarzeniach) powodujących nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze.

Proszę Panią Kierownik o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że - stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej - od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki